

Europeiska rådet

Bryssel den 9 februari 2023
(OR. en)

EUCO 1/23

CO EUR 1
CONCL 1

NOT

från: Rådets generalsekretariat
till: Delegationerna

Ärende: Extra möte i Europeiska rådet (9 februari 2023)
– Slutsatser

För delegationerna bifogas de slutsatser som Europeiska rådet antog vid mötet.

Europeiska rådet förde en diskussion med Ukrainas president om Rysslands anfallskrig mot Ukraina och om Europeiska unionens stöd till Ukraina och dess befolkning.

*

* *

I. UKRAINA

1. Europeiska rådet fördömer ånyo med kraft Rysslands anfallskrig mot Ukraina, som utgör en uppenbar kränkning av FN-stadgan. Rysslands brutala krig, som har pågått i nästan ett helt år, har orsakat Ukraina och dess befolkning enormt lidande och omfattande förstörelse. Ryssland måste omedelbart upphöra med detta avskyvärda krig. Europeiska unionen kommer att stå vid Ukrainas sida med orubbligt stöd så länge det behövs.
2. Europeiska unionen står fast vid sitt orubbliga stöd för Ukrainas oberoende, suveränitet och territoriella integritet inom dess internationellt erkända gränser och dess naturliga rätt till självförsvar mot Rysslands angrepp. Europeiska unionen kommer att upprätthålla och sträva efter att, i samråd med internationella partner, ytterligare öka det kollektiva trycket på Ryssland att upphöra med sitt anfallskrig och dra tillbaka sina trupper och sin militära utrustning från Ukraina. För att ytterligare öka Rysslands kostnader för anfallskriget har ett pristak för petroleumprodukter antagits. Europeiska unionen är beredd att fortsätta att förstärka sina restriktiva åtgärder i nära samordning och samarbete med globala partner. Åtgärderna mot kringgående kommer att förstärkas.
3. Europeiska rådet upprepar sitt starka engagemang för ansvarsskyldighet. Rysslands fortsatta dödliga och urskillningslösa anfall mot civila och civil infrastruktur är internationella brott och måste upphöra. Internationell humanitär rätt, inbegripet när det gäller behandlingen av krigsfångar, måste respekteras. Ukrainare som har tvångsflyttats till Ryssland, framför allt barn, måste omedelbart kunna återvända på ett säkert sätt.

4. Europeiska unionen är fast besluten att se till att ansvar utkrävs av alla som har beordrat, begått och medverkat till krigsförbrytelser och andra ytterst allvarliga brott i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Europeiska rådet stöder till fullo Ukrainas och det internationella samfundets ansträngningar i detta avseende, inbegripet inrättandet av en lämplig mekanism för lagföring av aggressionsbrottet, vilket angår hela det internationella samfundet. Det understryker Europeiska unionens stöd för de utredningar som utförs av Internationella brottmålsdomstolens åklagare och för inrättandet i Haag av ett internationellt centrum för lagföring av aggressionsbrottet mot Ukraina. Detta centrum kommer att kopplas till den befintliga gemensamma utredningsgrupp som stöds av Eurojust.

5. Europeiska rådet upprepar att Europeiska unionen är beredd att stödja Ukrainas initiativ för en rättvis fred som bygger på respekt för Ukrainas suveränitet och territoriella integritet. Hittills har Ryssland inte visat någon verklig vilja att nå en rättvis och hållbar fred. Europeiska rådet uttrycker sitt stöd för president Zelenskyjs fredsformel och upprepar Europeiska unionens åtagande att aktivt samarbeta med Ukraina om fredsplanen i tio punkter. Europeiska unionen stöder idén om ett toppmöte om fredsformeln med sikte på att inleda genomförandet av den. Europeiska unionen kommer att samarbeta med Ukraina för att säkerställa ett så brett internationellt deltagande som möjligt.

6. Europeiska rådet erkänner de betydande ansträngningar som Ukraina har visat under de senaste månaderna för att uppnå de mål som ligger till grund för landets status som kandidatland för EU-medlemskap. Det välkomnar Ukrainas reformansträngningar i dessa svåra tider och uppmanar landet att fortsätta på denna väg och att uppfylla de villkor som anges i kommissionens yttrande om landets ansökan om medlemskap för att göra framsteg i riktning mot ett framtida EU-medlemskap. Europeiska unionen erkänner Ukrainas beslutsamhet att uppfylla de nödvändiga kraven för att inleda anslutningsförhandlingar så snart som möjligt. Europeiska unionen ser fram emot att samarbeta nära med Ukraina och stödja landet i dess ansträngningar för att uppfylla samtliga villkor fullt ut. Europeiska rådet upprepar att Ukrainas framtid ligger inom Europeiska unionen.
7. Europeiska rådet bekräftar de åtaganden som gjordes i det gemensamma uttalandet efter toppmötet mellan EU och Ukraina. Europeiska unionen kommer att fortsätta att ge Ukraina och dess befolkning starkt politiskt, ekonomiskt, militärt, finansiellt och humanitärt stöd så länge det behövs. Det sammanlagda biståndet till Ukraina och dess befolkning från Europeiska unionen och dess medlemsstater uppgår hittills till åtminstone 67 miljarder euro. Europeiska unionen och Ukraina kommer att till fullo utnyttja potentialen i associeringsavtalet, inbegripet det djupgående och omfattande frihandelsområdet, för att skapa förutsättningar för stärkta ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser som leder fram till att Ukraina integreras i EU:s inre marknad.
8. Europeiska unionen har godkänt en sjunde utbetalning på 500 miljoner euro i militärt stöd till Ukraina inom ramen för den europeiska fredsfaciliteten och inlett Europeiska unionens uppdrag för militärt bistånd i syfte att inledningsvis utbilda 30 000 soldater 2023. Detta innebär att det totala militära stödet från Europeiska unionen och dess medlemsstater uppgår till nära 12 miljarder euro. Med hänsyn till det aktuella läget välkomnar Europeiska rådet medlemsstaternas skyndsamma leveranser av militär utrustning till Ukraina.

9. Europeiska unionen står fast vid sitt åtagande att stödja den makroekonomiska stabiliteten i Ukraina. Europeiska rådet välkomnar det arbete som kommissionen och Europeiska investeringsbanken, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och Världsbanken har gjort med projekt för att snabbt öka användningen av solidaritetskorridorerna för att förbättra handelsmöjligheterna inom alla sektorer och möjligheterna till export från Ukraina.
10. Europeiska unionen står fast vid sitt åtagande att tillsammans med partner stödja Ukrainas återställande, återhämtning och återuppbyggnad. I detta sammanhang välkomnar Europeiska rådet det operativa genomförandet av givarsamordningsplattformen. Europeiska unionen intensifierar, tillsammans med sina partner, sitt arbete för att använda Rysslands frysta och immobiliserade tillgångar till att stödja återuppbyggnaden av Ukraina och till gottgörelse, i enlighet med EU-rätten och folkrätten.
11. Europeiska rådet framhåller också vikten av psykologiskt och psykosocialt stöd och rehabilitering samt av återintegrering av krigsveteraner i ett aktivt samhällsliv. Europeiska unionen och dess medlemsstater kommer att öka stödet till berörda program, bland annat genom specialiserad sakkunskap. Biståndet för minröjning kommer också att intensifieras.
12. Europeiska unionen upprepar sitt åtagande att stärka stödet för fördrivna personer, både i Ukraina och i Europeiska unionen, bland annat genom lämpligt och flexibelt finansiellt stöd till de medlemsstater som bär den största bördan i fråga om sjukvårds-, utbildnings- och levnadskostnader för flyktingar.

II. EKONOMI

13. Mot bakgrund av den nya geopolitiska verkligheten kommer Europeiska unionen att agera beslutsamt för att säkerställa sin konkurrenskraft och sitt välstånd på lång sikt och sin roll på den globala arenan. Europeiska unionen kommer att stärka sin strategiska suveränitet och rusta sin ekonomiska, industriella och tekniska bas för den gröna och den digitala omställningen. Den kommer att fördjupa den inre marknaden och säkerställa lika villkor både internt och globalt.
14. Det är nödvändigt att Europeiska unionen stärker sin långsiktiga konkurrenskraft och produktivitet. En övergripande strategi bör ytterligare utnyttja den fulla potentialen hos den inre marknaden, som har legat till grund för Europas välstånd sedan den skapades för 30 år sedan. Europeiska rådet erinrar om sina slutsatser från december 2022, särskilt uppmaningen till kommissionen att lägga fram en strategi på EU-nivå för att stärka konkurrenskraft och produktivitet, och kommer att återkomma till dessa frågor vid sitt kommande möte.

15. Med utgångspunkt i kommissionens meddelande om en industriplan i den gröna given för netto-nollåldern, och mot bakgrund av dess kommande grundliga analys, måste arbetet på följande åtgärdsområden skyndsamt fortsätta:
- a) Politiken för statligt stöd: Förfarandena måste göras enklare, snabbare och mer förutsägbara samt möjliggöra snabb tilldelning av riktat, tillfälligt och proportionellt stöd, inbegripet i form av skatterabatter, i de sektorer som är av strategisk betydelse för den gröna omställningen och som påverkas negativt av utländska subventioner eller höga energipriser. Ett starkt fokus bör också läggas på att bevara små och medelstora företags konkurrenskraft. Integriteten och de lika villkoren på den inre marknaden måste upprätthållas. Europeiska rådet begär vidare att EU-instrument, såsom viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, genomförs på ett effektivt sätt genom ökad transparens och förenkling av förfarandena, särskilt genom att utformnings- och bedömningsfaserna påskyndas. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att regelbundet rapportera till rådet om hur denna politik för statligt stöd påverkar den inre marknaden och EU:s globala konkurrenskraft.
 - b) EU-finansiering: För att underlätta den gröna omställningen i hela unionen och undvika en fragmentering av den inre marknaden kräver fullt ändamålsenliga politiska åtgärder från EU:s sida samtidigt rättvis tillgång till finansiella medel. I detta syfte bör befintliga EU-medel användas flexibla, och alternativ för att underlätta tillgång till finansiering bör undersökas. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och rådet att säkerställa full mobilisering av tillgänglig finansiering och befintliga finansiella instrument i syfte att tillhandahålla lägligt och riktat stöd i strategiska sektorer utan att sammanhållningspolitikens mål påverkas. Dessutom bör Europeiska investeringsbankens potential utnyttjas till fullo.

- c) Regelverk: Enkla, förutsägbara och tydliga ramvillkor för investeringar i Europeiska unionen är avgörande. De administrativa förfarandena och tillståndsförfarandena bör förenklas och påskyndas, bland annat för att säkerställa tillverkningskapacitet för produkter som är centrala för att uppnå EU:s klimatneutralitetsmål, med beaktande av hela leverans- och värdekedjan över gränserna. Tillgången till relevanta kritiska råvaror bör säkerställas, inbegripet genom diversifiering av anskaffningen och genom återvinning av råvaror för att främja principerna för en cirkulär ekonomi. Den kommande reformen av elmarknadens utformning bör stödja en övergång till ett koldioxidsnålt och effektivt energisystem till lägsta möjliga kostnad, säkerställa försörjningstrygghet vid varje tidpunkt och stärka EU:s konkurrenskraft. Reglerna för offentlig upphandling bör moderniseras för att bidra till att främja en grönare industri och europeiska standarder främjas för att underlätta en snabb utbyggnad av central teknik.
 - d) Kompetenser: Djärvare, ambitiösare åtgärder bör vidtas för att vidareutveckla de kompetenser som krävs för den gröna och den digitala omställningen genom utbildning, fortbildning, kompetensutveckling och omskolning för att bemöta de utmaningar som bristen på arbetskraft och omvandlingen av arbetstillfällen innebär, även i samband med demografiska utmaningar.
 - e) Investeringar: Både privata och offentliga investeringar behövs för att överbrygga investeringsgap som påverkar tillväxten negativt. Europeiska rådet noterar kommissionens avsikt att lägga fram förslag om en fond för europeisk suveränitet före sommaren 2023 för att stödja investeringar i strategiska sektorer.
16. Kapitalmarknadsunionen är avgörande för att Europa ska fortsätta att vara en kontinent för produktion och innovation. Europeiska rådet uppmanar medlagstiftarna att påskynda genomförandet av handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen genom att fortsätta och fullborda arbetet med lagstiftningsförslag inom detta område.

17. Att följa en ambitiös, kraftfull, öppen och hållbar handelsagenda samt stödja WTO och det multilaterala regelbaserade systemet kommer att vara avgörande för att stärka Europas suveränitet och välstånd. I detta syfte bör rättvisa och transparenta frihandels- och investeringsavtal säkerställa verkligt lika villkor samt göra det möjligt för motståndskraftiga och tillförlitliga leveranskedjor att utvecklas och för Europeiska unionen att få tillträde till nya marknader. Ansträngningarna för att diversifiera leveranskedjorna bör intensifieras, särskilt när det gäller kritiska råvaror. Europeiska unionen måste också skydda sina intressen när den ställs inför illojala metoder och därvid använda sig av handelspolitiska skyddsinstrument.
18. Med beaktande av de föreliggande slutsatserna uppmanar Europeiska rådet rådet och kommissionen att snabbt gå vidare med arbetet med översynen av den ekonomiska styrningen.

III. MIGRATION

19. Europeiska rådet diskuterade läget på migrationsområdet, vilket är en europeisk utmaning som kräver ett europeiskt svar.

Europeiska rådet utvärderade genomförandet av sina tidigare slutsatser med sikte på att utveckla en övergripande strategi för migration som kombinerar ökade yttre åtgärder, effektivare kontroll av EU:s yttre gränser samt interna aspekter, i överensstämmelse med folkrätten, EU:s principer och värden samt skyddet av de grundläggande rättigheterna. Med utgångspunkt i kommissionens nyligen framlagda skrivelse begär Europeiska rådet att de omedelbara operativa åtgärderna ska förstärkas och påskyndas.

Europeiska rådet uppmanar rådet och kommissionen att noga övervaka och säkerställa genomförandet av dess slutsatser och kommer att återkomma till frågan regelbundet.

Ökade yttre åtgärder

20. Europeiska rådet kommer att intensifiera sina åtgärder för att förhindra irreguljära avresor och förluster av människoliv, minska trycket på EU:s gränser och på mottagningskapaciteten, bekämpa människosmugglare och öka antalet återvändanden. Detta kommer att ske via intensifierat samarbete med ursprungs- och transitländerna genom ömsesidigt gynnsamma partnerskap. Alla migrationsrutter bör omfattas, även vad gäller tillräckliga resurser.

De befintliga handlingsplanerna för västra Balkanruten och den centrala Medelhavsrudden bör genomföras. Handlingsplaner för Atlantruten samt den västra och den östra Medelhavsrudden bör läggas fram av kommissionen som en prioriterad fråga, i syfte att snabbt minska trycket på de hårdast drabbade medlemsstaterna och effektivt förebygga irreguljära inresor. EU:s och medlemsstaternas samarbete med ursprungs- och transitländerna kommer att intensifieras på ett samordnat sätt, bland annat genom kontakter på hög nivå, med målsättningen att stärka deras gränsförvaltningskapacitet, förebygga irreguljära migrationsströmmar, knäcka människosmugglarnas affärsmodell, bland annat genom strategiska informationskampanjer, och öka antalet återvändanden. I detta syfte bör man på bästa sätt utnyttja samråd i samarbetsforum med tredjeländer och finansiering inom ramen för NDICI – Europa i världen och inom ramen för andra relevanta instrument. Europeiska unionen kommer att fortsätta att stödja partner när det gäller att ta itu med de bakomliggande orsakerna till irreguljär migration och när det gäller säker, ordnad och reguljär migration. Samarbetet med internationella organisationer, särskilt IOM och UNHCR, ska stärkas ytterligare.

21. Att grannländerna anpassar sig till viseringspolitiken är brådskande och av avgörande betydelse för migrationshanteringen och för att de viseringsfria systemen i förekommande fall överlag ska fungera väl och vara hållbara. I detta hänseende framhåller Europeiska rådet att övervakningen av grannländernas viseringspolitik bör förstärkas. Europeiska rådet välkomnar de framsteg som partnerna på västra Balkan har gjort när det gäller anpassningen till EU:s viseringspolitik och uppmanar dem att snabbt vidta ytterligare åtgärder. Europeiska unionen är redo att fördjupa samarbetet med regionen om migrations- och asylhantering, gränsförvaltning och återvändanden genom att i största möjliga utsträckning använda befintliga ramar och tillgängliga kanaler.

Stärkt samarbete om återvändande och återtagande

22. Europeiska rådet erinrar om vikten av en enhetlig, heltäckande och effektiv EU-politik för återvändande och återtagande samt av en integrerad strategi för återanpassning. Snabba åtgärder krävs för att säkerställa faktiska återvändanden, från Europeiska unionen och från tredjeländer längs med rutterna, till ursprungs- och transitländerna genom att som påtryckningsmedel utnyttja EU:s alla relevanta politikområden, instrument och verktyg, däribland diplomati, utveckling, handel och viseringar samt möjligheter till laglig migration. I detta hänseende behövs ett myndighetsövergripande tillvägagångssätt, både inom medlemsstaterna och inom EU-institutionerna. Europeiska rådet uppmanar kommissionen och rådet att fullt ut utnyttja den mekanism som föreskrivs i artikel 25a i viseringskodexen, inklusive möjligheten att införa restriktiva viseringsåtgärder gentemot tredjeländer som inte samarbetar i fråga om återvändanden. För att påskynda återvändandeförfarandena uppmanar Europeiska rådet också medlemsstaterna att erkänna varandras beslut om återvändande. Det uppmanar asylbyrån att tillhandahålla vägledning för att öka användningen av begreppen säkra tredjeländer och säkra ursprungsländer. Medlemsstaterna uppmanas att använda denna vägledning för att uppnå en mer samordnad strategi och på så sätt bana väg för en gemensam EU-förteckning.

Kontrollen av EU:s yttre gränser

23. Europeiska unionen är fortfarande fast besluten att säkerställa en effektiv kontroll av sina yttre land- och sjögränser. Europeiska rådet välkomnar medlemsstaternas insatser i detta hänseende och
- a) bekräftar sitt fulla stöd för Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex) när det gäller fullgörandet av dess huvuduppgift, nämligen att hjälpa medlemsstaterna att skydda de yttre gränserna, bekämpa gränsöverskridande brottslighet och öka antalet återvändanden,
 - b) upprepar vikten av att in- och utresesystemet samt EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd tas i drift så snart som möjligt,
 - c) efterlyser ett snabbt slutförande av förhandlingarna om nya och reviderade statusavtal mellan Europeiska unionen och tredjeländer om utstationeringen av Frontex som ett led i insatserna för att stärka samarbetet på gränsförvaltnings- och migrationsområdet,
 - d) uppmanar kommissionen att finansiera åtgärder från medlemsstaternas sida som direkt bidrar till skyddet av EU:s yttre gränser, såsom pilotprojekt för gränsförvaltning, och till förbättringen av gränskontroller i viktiga länder på transitvägar till Europeiska unionen,
 - e) uppmanar kommissionen att omedelbart mobilisera betydande EU-medel och EU-resurser för att stödja medlemsstaterna i arbetet med att stärka förmågan och infrastrukturen för gränsskydd, övervakningsresurserna, inbegripet övervakning från luften, och utrustningen; i detta sammanhang uppmanar Europeiska rådet kommissionen att snabbt slutföra strategin för europeisk integrerad gränsförvaltning,
 - f) erkänner de särdrag som sjögränser innebär, inbegripet vad gäller att skydda människoliv, och understryker behovet av förstärkt samarbete när det gäller sök- och räddningsinsatser samt noterar i detta avseende återupptagandet av den europeiska kontaktgruppen för sök- och räddningsinsatser.

Bekämpning av utnyttjande, människohandel och smuggling av migranter

24. Europeiska rådet fördömer alla försök att utnyttja migranter för politiska syften, framför allt när de används som verktyg för påtryckningar eller som ett led i hybrida destabiliserande åtgärder. Det uppmanar kommissionen och rådet att arbeta vidare med relevanta verktyg, däribland möjliga åtgärder mot transportföretag som deltar i eller underlättar människohandel eller smuggling av migranter.
25. Tack vare ett starkt samarbete mellan medlemsstaterna och med Europol, Frontex och Eurojust samt med viktiga partner kommer kampen mot människohandel och smuggling av migranter att stärkas ytterligare.

Uppgifter om migrationsströmmarna och lägesuppfattning

26. Europeiska rådet uppmanar rådet och kommissionen att med stöd av berörda EU-byråer utveckla en gemensam lägesuppfattning, förbättra övervakningen av uppgifter om mottagningskapacitet och migrationsströmmar samt upptäcka nya migrationstendenser snabbare, både till och inom Europeiska unionen. Det uppmanar medlemsstaternas myndigheter att begära stöd från EU-byråer – däribland asylbyrån och Frontex – för att säkerställa att alla migranter som reser in i EU registreras på vederbörligt sätt.

Migrations- och asylpakten och dithörande ärenden

27. Mot bakgrund av de framsteg som uppnåtts under 2022 uppmanar Europeiska rådet medlagstiftarna att fortsätta arbetet med migrations- och asylpakten, i enlighet med den gemensamma färdplanen, liksom med den reviderade kodexen om Schengengränserna och återvändandedirektivet. Europeiska rådet noterar ordförandeskapets avsikt att vid RIF-rådets nästa möte diskutera genomförandet av Dublinfärdplanen och EU:s ändamålsenliga engagemang vid de yttre gränserna, inbegripet i fråga om insatser som utförs av privata enheter.

IV. ÖVRIGA FRÅGOR

Dialogen mellan Belgrad och Pristina

28. Mot bakgrund av den senaste tidens spänningar i norra Kosovo understryker Europeiska rådet det akuta behovet av framsteg i normaliseringen av förbindelserna mellan Kosovo* och Serbien genom den EU-stödda dialogen, under ledning av den höga representanten.
29. Europeiska rådet välkomnar det nyligen framlagda europeiska förslaget för att skapa en ny och hållbar grund för förbindelserna mellan de båda parterna som en historisk möjlighet som bör tillvaratas av båda parterna, även för att förverkliga deras europeiska perspektiv.
30. Europeiska rådet uppmanar båda parterna att fullt ut och villkorslöst genomföra de skyldigheter som de har åtagit sig inom ramen för dialogen, inklusive överenskommelserna från 2013 och 2015 om att skapa ett förbund för kommuner med serbisk majoritet.

Jordbävningen i Turkiet och Syrien

31. Efter den tragiska jordbävningen den 6 februari 2023 uttrycker Europeiska rådet sitt djupaste deltagande med offren och sin solidaritet med människorna i Turkiet och Syrien.
32. Omedelbart efter denna tragedi och som ett bevis på unionens orubbliga solidaritet sändes över 1 600 räddningsarbetare till Turkiet. Europeiska rådet upprepar att unionen är beredd att tillhandahålla ytterligare stöd för att lindra lidandet i alla drabbade regioner. Europeiska rådet välkomnar det svenska ordförandeskapets och kommissionens initiativ att stå värd för en givarkonferens i Bryssel i mars för att mobilisera medel från det internationella samfundet till stöd för människorna i Turkiet och Syrien.

* *Denna beteckning påverkar inte ståndpunkter om Kosovos status och är i överensstämmelse med FN:s säkerhetsråds resolution 1244/1999 och med Internationella domstolens utlåtande om Kosovos självständighetsförklaring.*

33. Europeiska rådet uppmanar alla att säkerställa tillträde för humanitärt bistånd till offren för jordbävningen i Syrien, oavsett var de befinner sig. Europeiska unionen och dess medlemsstater har mobiliserat ytterligare resurser för att stödja humanitära insatser. Europeiska rådet uppmanar det humanitära samfundet att under FN:s överinseende säkerställa att stöd tillhandahålls snabbt.
-